

Organització i descripció de la documentació de l'Audiència Provincial de Tarragona

Mercedes Altés Santos i Estefania Genovès Salvadó

1. Introducció

El present article parteix del treball realitzat al Màster en Arxivística (1996-1998), organitzat per la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona¹. El nostre objectiu se centra a facilitar una primera aproximació a la documentació judicial, desenvolupant dins d'aquest context les sèries documentals pròpies de les audiències. La manca de bibliografia sobre aquest tema i, en especial, sobre arxius judicials ens va empènyer a escollir aquesta temàtica com a objecte del nostre estudi. El repte, doncs, es presentava força interessant, i més encara si hi afegim que a l'Audiència Provincial de Tarragona no s'havia fet mai cap actuació arxivística.

L'article es desenvolupa, primerament, analitzant l'estructura dels procediments penals i civils que es tramiten a les audiències, seguit de l'evolució que han viscut aquests òrgans judicials fins a l'actualitat, i finalment, estudiant el cas concret de l'Audiència Provincial de Tarragona.

Atès el context on es genera la documentació ens centrem en l'arxiu. Hem volgut exposar els canvis progressius pels quals ha anat passant: de ser pròpiament un dipòsit, ha esdevingut finalment l'Arxiu Central.

Per últim, s'ha tractat directament la documentació que hi ha dipositada a l'Arxiu, presentant les sèries documentals i els seus llibres de registre, que formen el conjunt del fons judicial de l'Audiència Provincial de Tarragona.

En les següents línies intentarem donar a conèixer els inicis de l'Arxiu Central de l'Audiència Provincial de Tarragona i l'anàlisi de les seves actuacions.

2. Els procediments penals i civils tramitats a les audiències provincials

2.1 Introducció

El panorama de l'Organització Judicial d'Espanya, i per tant de Catalunya, ha anat variant a mesura que s'anaven creant unes necessitats degudes al constant canvi en què està immersa la societat i en definitiva l'ordenament jurídic. Actualment, l'organització de l'Administració de Justícia es desprèn de la Llei Orgànica del Poder Judicial, de 1985 (LOPJ), i la Llei de Demarcació i Planta Judicial (Llei 38/1988).

Quan l'Audiència Provincial actua com a *tribunal de primera instància*, les diferents causes que van entrant arriben amb una fase d'instrucció realitzada al jutjat corresponent, és aquí on s'inicien les causes com un conjunt d'actuacions. Una vegada que la causa es remet a l'Audiència Provincial s'obre el rotlle, que es tramita en l'esmentat òrgan judicial i és on es recull el conjunt de les actuacions que es portaran a terme a l'Audiència. Així doncs, les causes per delictes tenen un doble expedient: d'una banda, el **sumari o procediment abreujat**, que s'ha anat creant als jutjats d'instrucció corresponents mentre s'instruïen les actuacions, i, de l'altra, el **rotlle**, que s'ha instruït a les audiències. Ambdós expedients s'arxiven junts, excepte quan no s'acorda l'obertura del judici oral i es procedeix al sobreseïment, cas en el qual es torna al jutjat corresponent per al seu arxivament.

Quan l'Audiència Provincial actua com a *tribunal de segona instància*, és a dir, en els recursos d'apel·lacions contra sentències dictades en primera instància per altres jutjats (tant en l'àmbit penal com en el civil), l'expedient que s'obre es denomina **rotlle d'apel·lació** i, igual que l'anterior, recull les actuacions que es realitzen en dit òrgan judicial. En aquest cas, únicament s'arxiva a l'Audiència el rotlle d'apel·lació i es retorna tota la causa al jutjat de què provenia perquè també es procedeixi al seu arxivament.

Cadascun dels diversos procediments va creant un expedient que podem anomenar judicial. Aquest expedient judicial és una unitat documental, la majoria de les vegades composta, on el seu ordre és majoritàriament cronològic i numèric.

Els processos que s'enjudicien a l'Audiència Provincial són, en *primera instància*, el **sumari**, el **procediment abreujat** i els **judicis amb jurat**, dels quals analitzarem els dos primers, i, en *segona instància*, les **apel·lacions penals**, les **apel·lacions penals de judicis de faltes** i les **apel·lacions civils**. Hem cregut convenient incloure un apartat a la Llei Penal i Processal de l'Automòbil, malgrat ser una sèrie tancada. El nostre raonament es basa en el fet que, tot i ser una llei de curta vigència, genera un volum de documentació força important i amb unes característiques pròpies.

2.2 Procediments en primera instància

Sumari

Definició

La Llei d'Enjudiciament Criminal (LECr), en el seu art. 299, diu que *"constituyen el sumario las actuaciones encaminadas a preparar el juicio y practicadas para averiguar y hacer constar la perpetración de los delitos con todas las circunstancias que pueden influir en su calificación, la culpabilidad de los delincuentes, asegurando personas y las responsabilidades pecuniarias de los mismos"*².

En la seva forma externa o material, el sumari pot integrar-se per un o diferents volums, anomenats principals, depenent del nombre d'actuacions realitzades i del seu gruix, i per una sèrie de volums independents que són actuacions que incideixen sobre un aspecte concret: són les anomenades peces separades, de situació i de responsabilitat civil, que s'obren per exigència de la llei.

Així, el sumari és la reunió d'un conjunt d'actuacions d'investigació penal que constitueixen l'antecedent necessari i imprescindible per al judici oral. Per tant, és la preparació al judici oral.

Evolució històrica

Aquest tipus de procés ha sofert, a través dels anys, moltes evolucions. S'ha anat adaptant a les noves necessitats o, simplement, a l'evolució dictada pel legislador en la recerca del perfeccionament del procediment originari.

El procés penal inquisitiu propi de l'Antic Règim, implantat des de la fi de l'Edat Mitjana, es caracteritzava per ser secret, escrit, sense participació de l'inculpat i dictant sentència el mateix jutge que l'havia instruït. Amb la reforma originada per la LECr, de 1882, s'inicia un nou sistema processal anomenat acusatori formal o mixt, el qual es caracteritzava perquè donava amplitud a la defensa i garantia d'encert al veredictes i introduïa el judici oral i públic. En definitiva, aquesta Llei buscava la garantia, salvaguarda i tutela dels drets fonamentals dels ciutadans, bastant oblidats en el sistema processal anterior.

Des de la publicació de la LECr, el 1882, i fins als nostres dies, s'han introduït moltes reformes legislatives a l'esmentada Llei. Això ha provocat que el text originari hagi canviat considerablement adaptant-se a les necessitats dels nous temps.

Una de les reformes més importants és la introduïda per la Llei 3/1967, de 8 d'abril (Llei 3/67), en la qual es regula un procés penal per a delictes menys greus anomenat procediment d'urgència, on el seu coneixement, tant en la instrucció –diligències preparatòries– com en la sentència –judici oral–, és competència dels jutjats d'instrucció. Amb

aquesta reforma es pretenia aconseguir una major celeritat en els judicis per delictes menys greus i, a més, torna a quedar sense efecte la separació entre l'òrgan encarregat de la instrucció i l'òrgan encarregat del judici oral i la resolució, separació introduïda per la LECr de 1882.

Amb la Llei d'“Enjuiciamiento oral de delitos dolosos, menos graves y flagrantes”, d'11 de novembre de 1980 (Llei 10/80), es torna a intentar una acceleració en els judicis i, una altra vegada, s'instaura un procediment especial per als delictes indicats amb dues instàncies. La primera instància tornava a reincidir en què el coneixement i sentència de les causes s'atribuïa als jutjats d'instrucció. Però el Tribunal Constitucional, en una sentència de 12 de juliol de 1988³, va recomanar reformar o substituir aquest procés.

Així, la Llei Orgànica 7/1988, de 28 de desembre (Llei 7/88), que va crear els jutjats penals, va unificar els procediments existents per delictes menys greus creats en les reformes anteriors.

Amb aquesta nova reforma es torna a un dels principis més importants introduïts en la LECr de 1882, la doble dualitat orgànica i funcional d'instrucció, coneixement i resolució. A partir d'aquest moment, els delictes menys greus s'instruïran al jutjat d'instrucció i es resoldran als recent creats jutjats penals.

Procediment abreujat

Definició

És un tipus de procediment penal que s'aplica a determinats delictes, i fou promulgat per la Llei 7/88.

Aquest procediment, la LECr l'aplica a l'“*enjuiciamiento de los delitos castigados por pena privativa de libertad no superior a la de prisión mayor, o bien con cualesquiera otras penas de distinta naturaleza, bien sean únicas, conjuntas o alternativas, cualquiera que sea su cuantía o duración*”⁴.

Quan la LECr parla de penes privatives de llibertat no superior a la presó major, està introduint una primera diferència amb el procediment ordinari (sumari), donat que aquest sempre s'encarrega d'enjudiciar aquells delictes en què la pena sigui de presó major.

Evolució històrica

És un procés penal bastant recent, per la qual cosa no ha sofert gaire evolució, però als legisladors sempre els ha preocupat trobar un procediment que donés més celeritat a l'enjudiciament de les causes per determinats delictes, fins que per fi, l'any 1989, es promulgà aquest procés.

Des de sempre, el Codi Penal ha diferenciat les infraccions penals entre delictes i faltes i la LECr assigna, a totes les infraccions considerades com a delictes, l'anomenat procediment ordinari per al seu enjudiciament, deixant per a les faltes l'anomenat judici de faltes, el qual és molt més senzill, perquè les infraccions considerades com a faltes són d'escassa gravetat.

De tota manera, hi havia la possibilitat que algunes accions antijurídiques escapessin a l'enjudiciament d'aquests dos processos, per la qual cosa amb molt d'encert la LECr creà tota una sèrie de procediments especials per donar-los cabuda.

Aquests procediments especials estaven recollits al títol III de la LECr de 1882, títol que es va anar modificant al llarg del temps, i va ser l'any 1967 quan se li va donar un cos definitiu i se l'anomenà "*Del Procedimiento en los casos de flagrantes delitos*". Més tard es van fer noves modificacions en els procediments que regulava aquest títol.

Davant d'aquesta situació, introduïda per les reformes legislatives que buscaven un procediment que donés celeritat a l'enjudiciament, unificant, davant el mateix jutge, les funcions d'instrucció i de decisió i, per tant, sacrificant així un dels grans i novedosos principis introduïts per l'originària LECr, el Tribunal Constitucional decretà la inconstitucionalitat d'aquest tipus de procediments en la seva sentència 145/88, de 12 de juliol⁵. D'aquí sorgí la promulgació de la Llei 7/88, en la qual el legislador regulava un nou procediment que observava el principi de la distinció entre instrucció i decisió, dues funcions que corresponen a dos òrgans jurisdiccionals diferents. Així es restablia la garantia constitucional de la imparcialitat del jutge de l'enjudiciament⁶ i, a més, es consagrava la garantia processal i el dret de l'imputat a ser jutjat per jutges i tribunals imparcials.

Aquest nou procediment és l'anomenat Procediment Abreujat, i malgrat que la LECr el contempli en el seu Llibre IV, destinat als procediments especials, no es pot considerar com a tal, perquè és el procediment pel qual s'enjudiciaran la gran majoria de delictes, mentre que l'anomenat procés ordinari s'assigna exclusivament a l'enjudiciament dels delictes més greus, amb una tramitació més complexa i llarga. La Circular 1/1989, de 8 de març⁷, de la Fiscalia de l'Estat, insisteix en aquest punt.

Alhora fou necessària la creació d'una classe d'òrgans unipersonals, nous en l'esquema de la LOPJ, que foren els jutjats penals d'àmbit provincial, per així separar les funcions d'instrucció i veredictes i a qui se li atribueix el coneixement de les causes per delictes castigats amb pena de fins a 6 anys de privació de llibertat, mantenint-se la instrucció de les diligències prèvies de dites causes als jutjats d'instrucció.

La Llei 10/92⁸, de mesures urgents de reforma processal, va introduir algunes modificacions al Procediment Abreujat per tal de buscar una major celeritat en la celebració del judici quan l'inculpat se l'hagi sorprès "in fraganti" i hi hagi proves de càrrec suficients per a l'enjudiciament immediat. En l'exposició de motius d'aquesta Llei es diu que aquestes reformes no comporten la creació d'un nou tipus de procediment, bé que en la pràctica es pot considerar com a tal; a més, se'l coneix com a judici "ràpid". De tota manera, "*la regulació dels judicis ràpids està pensada per la capital que disposi d'òrgans específics, com els Jutjats de guàrdia, especialment preparats i dotats per atendre aquestes funcions (amb fiscals, advocats i perits presents)*"⁹.

2.3 Procediments en segona instància

Les apel·lacions són sempre procediments en segona instància, atès que, perquè es pugui interposar, ha d'existir una resolució en primera instància dictada per un òrgan jurisdiccional inferior al que va a conèixer del recurs.

Un dels requisits essencials per a interposar una apel·lació és que la resolució en primera instància causi o pugui causar perjudici per a aquella part que sol·licita l'admissió del recurs.

Apel·lacions penals

Definició

Són recursos que les parts d'un procés poden interposar davant l'òrgan jurisdiccional superior jeràrquic del que dictà sentència en primera instància en un procediment penal, davant la qual no estan conformes. Com a mitjà d'impugnació sol·liciten, en definitiva, que es resolgui sobre el que ja està resolt, quedant sense efecte la resolució recorreguda, o bé que sigui reformada o substituïda per una altra resolució més d'acord amb la llei.

Evolució històrica

El legislador sempre ha sospirat per aconseguir una justícia ràpida i adequada, que no vulnerés la llei. Malgrat això, per salvar i corregir aquestes possibles vulneracions de la llei, el legislador va establir els recursos que podien impugnar completament les resolucions dictades en primera instància, o bé reformar-ne una part.

Quan es va promulgar la LECr, de 1882, no contemplava el recurs d'apel·lació per a un procés en què s'hagués celebrat ja el judici oral. No fou fins a l'any 1967 i amb la promulgació de la Llei 3/67 quan s'atribueix a les audiències provincials el recurs d'apel·lació contra sentències dictades pels jutjats d'instrucció en el nou procediment penal que dita llei incloïa.

Posteriorment, l'any 1980 es promulgà la Llei 10/80, que regulava un procediment especial per a determinats delictes amb dues instàncies, la primera davant del jutjat d'instrucció (instrucció i veredicte del procediment) i la segona davant de l'Audiència Provincial corresponent (recurs d'apel·lació).

L'any 1988, amb la Llei 7/88 es creà un nou procediment anomenat abreujat que quan és seguit pels jutjats penals no té cap possibilitat de recurs davant l'Audiència Provincial. Actualment, l'art. 82 de la LOPJ estableix els recursos d'apel·lació en l'ordre penal que són competents a les audiències provincials.

No es pot parlar d'un únic recurs d'apel·lació, atès que cal distingir entre les apel·lacions de resolucions interlocutòries i les apel·lacions de

sentències definitives. Les apel·lacions de resolucions interlocutòries es produeixen davant d'actes del jutge d'instrucció (sumari), del jutge del penal (procediment abreujat) i del jutge de vigilància penitenciària. Les apel·lacions de sentències definitives obren realment una segona instància, i es produeixen davant de resolucions dictades en el procediment abreujat en què la competència la té el jutjat penal.

Cal deixar ben clar que qualsevol apel·lació que es produeixi a l'Audiència Provincial són recursos devolutius; amb això volem dir que els actes originals una vegada es resolen en segona instància són retornats als jutjats corresponents que els hagi remès.

El procediment de les apel·lacions penals es troba regulat en l'art. 223 i següents de la LECr.

Apel·lacions penals de judicis de faltes

Definició

Al Codi Penal existeix una classificació bipartida dels fets penals que són susceptibles de sanció: delictes i faltes. Els delictes són les infraccions que la llei castiga amb pena o penes menys greus, mentre que les faltes són les infraccions que la llei castiga amb pena lleu. Així tenim que la distinció entre faltes i delictes és simplement un criteri quantitatiu atenent la gravetat del resultat produït.

Les apel·lacions penals de judicis de faltes són recursos que les parts d'un procés (judici de faltes) poden interposar davant l'òrgan jurisdiccional superior jeràrquic.

Evolució històrica

La LECr de 1882 establí dos tipus de procediments: l'anomenat procés ordinari per delictes i el procés anomenat judici de faltes. Aquesta diferenciació procedimental fou pensada pel legislador perquè les infraccions lleus fossin enjudiciades amb una major rapidesa.

Els anomenats judicis de faltes han experimentat una constant evolució normativa, atès que les diferents actualitzacions del Codi Penal van suposar la destipificació d'un gran nombre de faltes; així, amb la publicació del nou Codi Penal, l'any 1995, han desaparegut algunes de les faltes abans recollides com a tals.

El coneixement dels judicis de faltes s'atribuïa als antics components de la justícia municipal, i després als jutjats de districte i de pau. Amb la reforma que la LOPJ va introduir en la LECr va quedar establert el coneixement i la sentència dels judicis sobre faltes als jutjats d'instrucció i als jutjats de pau¹⁰.

Una característica d'aquest procediment és la possibilitat d'acudir en segona instància a un òrgan superior jeràrquic, circumstància que es deu, segons alguns autors, al fet que "el legislador fue consciente de la

reducción de las garantías procesales en este procedimiento, al dotarlo de celeridad y sencillez"¹¹.

Els judicis de faltes, per tant, arriben a l'Audiència Provincial com a procediments en segona instància, quan s'ha dictat sentència pels jutjats d'instrucció, atès que la segona instància dels judicis de faltes que s'enjudicien als jutjats de pau es veuen als jutjats d'instrucció corresponents. Aquest procediment es troba regulat per la LECr en els articles 962 a 982.

Contra les sentències que es dicten en segona instància no hi haurà possibilitat de posar recurs, els actes originals es retornen al jutjat d'instrucció i a l'Audiència Provincial queda exclusivament arxivat el rotlle d'apel·lació i la sentència original.

Apel·lacions civils

Definició

Són recursos ordinaris devolutius interposats davant l'Audiència Provincial en segona instància com a mitjà d'impugnació d'una resolució (acte o sentència) dictada en primera instància pel jutjat de primera instància, o primera instància i instrucció en el seu cas.

Evolució històrica

Les audiències provincials des del moment de la seva creació foren eminentment criminals, no en va els antecedents directes foren les anomenades audiències criminals, en les quals s'enjudiciava en única instància tot tipus de delictes.

Fou l'any 1968 quan se'ls atribuí competència civil amb la promulgació de la Llei 10/68. Fins aquell moment la competència civil la tenien les diferents sales d'ordre civil de les audiències territorials. Amb aquesta Llei es pretenia configurar les audiències provincials com a òrgans judicials de competència comuna i donar caràcter general al principi de col·legiació per a l'exercici de les funcions de segona instància en matèria civil, excepte en els assumptes de poca entitat.

L'augment de competències en matèria civil va ser progressiu, atès que després de la Llei abans esmentada es va promulgar, l'any 1984, la Llei 34/84, de 6 d'agost, que substituï l'art. primer de l'anterior, cosa que significà l'ampliació dels recursos d'apel·lació civils. Un any després, la LOPJ, en el seu art. 82, recull totes les competències atribuïdes a les audiències provincials.

Posteriorment la Llei 38/88 suprimí les audiències territorials, convertint-les en els actuals tribunals superiors de justícia i, per tant, desaparegueren les sales d'ordre civil. Mitjançant el RD 73/90, de 19 de gener, el govern amplià la plantilla de magistrats de diverses audiències provincials per poder així assumir la competència plena en l'ordre civil.

En un acord del Consell General del Poder Judicial¹² dictat l'any 1990, s'acordava la plena assumpció de competències en l'ordre civil per a la resta d'audiències provincials que no les haguessin assumit fins aquell moment tal i com quedava establert en l'art. 56 de la Llei 38/88.

És, per tant, des d'octubre del 1990 quan l'Audiència Provincial de Tarragona assumeix competència plena en l'enjudiciament dels recursos propis de la jurisdicció civil.

Documentació generada sobre la base de la "Ley Penal y Procesal del Automóvil"

Definició

*Aquesta Llei "protege la seguridad del tráfico, de las personas y de los bienes, y con tal finalidad, sanciona determinadas conductas relacionadas con la circulación de los vehículos de motor por carretera, otras vías públicas y demás lugares transitables, y regula el procedimiento para exigir la responsabilidad penal o civil, derivadas de aquellas"*¹³.

Antecedents i evolució

Amb l'aprovació el 9 de maig de 1950 de la "Ley Penal del Automóvil" s'enceta una iniciativa dedicada exclusivament a les infraccions en la circulació, algunes de les quals s'escapaven a l'article 565 del Codi Penal.

Aquest article era, fins al moment, l'únic que tipificava els accidents de circulació com a imprudència. Amb la nova Llei de 1950 s'amplia a la consideració de delictes una sèrie de conductes que fins al moment eren simples contravencions administratives o governatives¹⁴.

El progressiu augment del tràfic i, en conseqüència, de les infraccions, les víctimes i els danys materials fa convenient promulgar una nova llei que amplii les competències en matèria de circulació. Per aquesta raó es promulga el 24 de desembre de 1962 una nova Ley de Circulación de Vehículos de Motor. En ella es recullen tots els accidents de circulació del Codi Penal i queda derogat el seu art. 565.

L'ordenament processal penal instaura un nou procediment, amb considerables novetats, tal com la substitució del tràmit sumarial pel d'unes ràpides diligències preparatòries, amb la possibilitat que els casos lleus siguin fallats per un òrgan unipersonal.

Amb la Llei 3/67 quedà derogada la Llei de 24 de desembre de 1962 i finalitza així un període en què s'intentaren agilitar els procediments en matèria civil referent a la circulació.

3. Història de les audiències provincials. L'Audiència Provincial de Tarragona

3.1 Introducció

És indiscutible que arxivísticament necessitem conèixer els antecedents i els orígens de qualsevol institució per poder crear un quadre de classificació i uns instruments de descripció apropiats, no solament per a la documentació que les diferents institucions administratives generen en l'actualitat, sinó també per la documentació anterior, que en definitiva és l'antecedent de l'actual, atès que els canvis i les evolucions que sofreix qualsevol institució a conseqüència del reflex de la societat de l'època, reverteixen directament en la documentació que els determinats organismes produeixen a partir d'aquell moment.

Per tant, considerem de gran importància fer un seguiment, encara que sigui breu, d'aquest òrgan judicial des del moment de la seva creació, partint dels seus antecedents, fins al moment actual, per tal d'arribar a un major coneixement de tota la documentació que es troba a l'Arxiu i a les oficines judicials de l'Audiència Provincial de Tarragona.

3.2 Creació de les audiències

La creació de les audiències es remunta al final del segle passat, moment en què es produeix una reforma i reorganització del panorama jurídic que venia subsintint des de l'Antic Règim.

Les audiències provincials tenen un antecedent directe, que són les audiències criminals i, amb elles, es crearen els tribunals col·legiats, és a dir, integrats per una pluralitat de magistrats enfront dels jutjats, amb un únic jutge o magistrat.

L'any 1882, el 14 de setembre, s'atorgà la LECr. Aquesta nova Llei establia un nou tipus de procediment per mitjà del judici oral i públic, que haurien de dur a terme els esmentats tribunals col·legiats.

Publicada la LECr es passà a la constitució de les audiències criminals que quedaren establertes amb la promulgació de la Llei de 14 d'octubre de 1882, addicional a la Llei Orgànica sobre l'Organització del Poder Judicial de 1870.

S'establiren en totes les províncies d'Espanya una o més audiències criminals, que haurien de conèixer en instància única i judici oral i públic totes les causes per delictes que es cometessin en els seus respectius territoris excepte en els casos previstos per la Llei Orgànica. Es crearen 80 tribunals col·legiats en tota Espanya en base d'un estudi que es portà en totes les províncies sense oblidar la topografia, la dificultat de les comunicacions, la densitat de població i qualsevol altre aspecte de gran transcendència per decidir el nombre i la necessitat d'aquests nous òrgans judicials.

A la província de Tarragona es constituïren tres audiències criminals: la de Tarragona, la de Reus i la de Tortosa. De l'única d'aquestes audiències que disposem la data exacta de la seva constitució és la de Tarragona, el dia 2 de febrer de 1883. Cadascuna d'elles estava integrada pels següents jutjats:

- Audiència Criminal de Tarragona : Tarragona, Valls i el Vendrell
- Audiència Criminal de Reus: Falset, Montblanc i Reus
- Audiència Criminal de Tortosa: Gandesa i Tortosa

De la documentació generada per aquestes audiències a l'Arxiu Central de l'actual Audiència Provincial de Tarragona es troben els Llibres de Sentències de les extingides audiències de Tarragona i Tortosa.

El RD de 16 de juliol de 1892 va suprimir com a tal 26 audiències criminals que no estaven situades a les capitals de província (art. 4). És en aquest moment quan es decreta que la resta d'audiències passin a anomenar-se audiències provincials, assumint com a competència el coneixement de les causes de les suprimides audiències a la mateixa província. En el cas de Tarragona se suprimiren les audiències criminals de Reus i Tortosa.

La seu en què s'establí la recent constituïda Audiència Provincial de Tarragona fou la mateixa en què es trobava l'anterior Audiència i, a partir d'aquest moment, abastava tots els jutjats que en el seu moment estaven inclosos en les tres audiències criminals.

L'esmentat Decret estableix que les audiències criminals han de cessar definitivament de totes les seves funcions a partir del dia 26 del mateix mes. Des d'aquest moment fins a l'actualitat, les audiències provincials no han sofert cap canvi significatiu en la seva estructura, atès que tampoc ha sorgit cap normativa que així ho hagi estipulat, i, malgrat les contínues reformes de l'ordenament jurídic que han originat nous procediments per enjudiciar els delictes i les faltes i l'ampliació de competències que en un principi se'ls van designar, substancialment segueixen funcionant en l'actualitat com a tribunals col·legiats que estenen la seva jurisdicció a tota la província.

L'Audiència Provincial de Tarragona està al cap de la demarcació judicial de la província de Tarragona i comprèn els següents partits judicials, amb els respectius jutjats:

- Amposta: 2 Jutjats 1a Instància i Instrucció
- Falset: 1 Jutjat 1a Instància i Instrucció
- Gandesa: 1 Jutjat 1a Instància i Instrucció
- Reus: 7 Jutjats 1a Instància i Instrucció
1 Jutjat Penal
1 Jutjat Social
- Tarragona: 10 Jutjats 1a Instància i Instrucció
4 Jutjats de Penal

- 2 Jutjats Socials
- 2 Jutjats Contenciosos Administratius
- 1 Jutjat de Menors
- Tortosa: 4 Jutjats 1a Instància i Instrucció
- 1 Jutjat Penal
- 1 Jutjat Social
- Valls: 2 Jutjats 1a Instància i Instrucció
- el Vendrell: 5 Jutjats 1a Instància i Instrucció
- Jutjats de Pau – municipis

3.3 L'edifici i les seves diferents ubicacions

Des de la creació de l'Audiència Provincial de Tarragona, al 1892, aquesta ha tingut la seva seu en diferents edificis de la ciutat.

El seu antecedent, l'Audiència Criminal de Tarragona, estava situada al carrer Major, núm. 1, en un edifici cedit per la ciutat, un lloc força inadequat per la labor de la institució segons es desprèn de diferents notifikacions enviades pel seu president al Tribunal Suprem, on es posa de manifest que compartia espai amb una tocineria que es trobava ubicada a la planta baixa del mateix edifici.

Donades les contínues queixes davant d'aquesta situació, es proposarà la construcció d'un nou edifici. Així, es va adquirir la casa contigua a l'Audiència i s'hi feren obres fins que s'acabaren el mes de setembre del 1889. Amb la creació de l'Audiència Provincial l'any 1892, tornaren a iniciar-se les peticions a la recerca d'una millora en les condicions davant la manca d'espai de l'edifici. Una comissió, després d'inspeccionar l'edifici, acordà buscar una nova ubicació per a l'administració de la justícia i es va pensar en la casa propietat de l'Ajuntament, situada a la plaça Pallol, on es va traslladar l'any 1893 una vegada concloses les obres de l'edifici.

La següent notícia que tenim és de l'any 1965, en què en un informe sobre l'edifici i la instal·lació de l'Audiència el president fa referència a la construcció del nou Palau de Justícia, a l'avinguda Pius XII, a l'actualitat avinguda President Companys. Aquest nou edifici s'inaugurarà l'any 1972 i és on encara, avui en dia, s'ubica l'Audiència Provincial, així com els jutjats d'Instrucció i els jutjats Contenciosos Administratius.

3.4 Competències d'enjudiciament atribuïdes a les audiències provincials

Les competències actuals de les audiències provincials disten molt de les que se'ls atribuïren en el moment de la seva creació l'any 1892. En aquell moment, igual que les seves antecessores, les audiències crimi-

nals únicament veien i enjudiciaven en única instància qualsevol delictes que es cometés en l'àmbit del seu territori.

Per tant, en un inici únicament tenien competències per a l'enjudiciament de causes penals, però a poc a poc les competències d'aquests tribunals col·legiats anaren variant i incrementant-se.

La primera ampliació de competències es produeix amb les innovacions introduïdes per la Llei 3/67 en l'enjudiciament criminal. Mitjançant aquesta Llei s'atribuïren a les audiències provincials els recursos d'apel·lació contra sentències dictades pels jutjats d'instrucció en el nou procediment per a l'enjudiciament de delictes al qual fa referència l'esmentada Llei en el seu art. 14.3. És a partir d'aquest moment que les audiències provincials es converteixen també en tribunals de segona instància.

Un any després, el 1968, se'ls atribuïren competències en matèria civil a través de la Llei 10/68, quan es considerà de gran importància la necessitat d'atribuir l'última instància dels processos judicials a un òrgan col·legiat.

Pràcticament en aquest punt les competències atribuïdes a les audiències provincials eren les mateixes que en l'actualitat, amb l'excepció de les apel·lacions penals dels judicis de faltes, que no serà fins a la LO 7/88 que suprimeix els jutjats de districte, quan es donà l'aparició d'aquests recursos a les audiències provincials, sempre que les haguessin enjudiciat els jutjats d'instrucció de la seva demarcació. A partir d'aquell moment, les resolucions dictades pels jutjats d'Instrucció en judicis de faltes es fallaran en apel·lació en torn de repartiment per un magistrat de l'Audiència que actuarà com a tribunal unipersonal.

La LOPJ, en el seu art. 82, ens indica les competències atribuïdes actualment a les audiències provincials.

Avui en dia, les audiències són tribunals de jurisdicció mixta en els quals s'enjudicien assumptes tant en primera com en segona instància. Així, es constitueixen en **tribunals de primera instància** per enjudiciar tots aquells delictes que es consideren més greus i en què les seves sancions, garantia de pena i multa han anat variant amb el pas dels anys. Es constitueixen en **tribunals de segona instància** quan s'enjudicien assumptes en els quals ja ha recaigut una sentència en primera instància dels jutjats corresponents. Cal destacar que en la jurisdicció civil no tots els procediments són susceptibles de recurs tal com succeeix en la jurisdicció penal, sinó que únicament es veuran en apel·lació aquells que estan acordats per llei.

3.5 Les seccions en l'organigrama de l'Audiència Provincial de Tarragona

Les audiències provincials poden estar dividides per seccions, tal i com és el cas de l'Audiència Provincial de Tarragona, que en l'actualitat està constituïda per tres seccions. En principi la divisió en seccions no

implica la divisió de les competències, ja que l'assignació dels procediments que ha de tramitar i enjudiciar cada secció es realitza mitjançant un repartiment que ha d'estar aprovat per la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia per a un millor funcionament de l'Audiència, el qual es pot modificar adoptant altres criteris.

Gairebé des de la seva creació l'any 1892 i fins a l'any 1990, excepte un curt període (1892-1904), l'Audiència Provincial de Tarragona comptava amb una única secció. Va ser al llarg de la dècada dels 90 quan es va aprovar la creació de dues seccions més.

El RD 73/1990 aprova, al seu art. 2n, la constitució i composició d'una nova secció, la Segona, per a la província tarragonina. L'acord de 18 de maig de 1990¹⁵ del Consell General del Poder Judicial aprovarà que a partir del dia 1 d'octubre de 1990 la Secció Segona de l'Audiència Provincial de Tarragona assumirà la competència plena en l'ordre civil, atribuint-li el coneixement dels recursos que estableixi la llei contra resolucions dictades en matèria civil pels jutjats de primera instància de la província.

Cinc anys més tard es planteja la possibilitat de crear una nova secció atenent les relacions de necessitat presentades al govern en l'últim trimestre de l'any 1994 i en el tercer de 1995. Així, el RD 1648/95, de 13 d'octubre de 1995, al seu art. 2n, fa menció de la creació de la Secció Tercera. Serà a l'Ordre de 17 d'octubre de 1995 quan a l'art. 2n s'exposarà que a partir del dia 27 de desembre de 1995 s'iniciarà l'activitat en aquesta nova secció.

D'aquesta manera, actualment l'Audiència Provincial de Tarragona està formada en la seva totalitat per tres seccions i 9 magistrats.

Pel que fa a les competències de cada secció hi ha hagut variacions al llarg del temps i segons les circumstàncies. Amb la creació de la Secció Segona ambdues seccions portaven assumptes tant de matèria civil com penal. Va ser amb la creació de la Secció Tercera que es va fer un repartiment de competències entre les tres seccions, en el qual es va decidir que a les seccions Primera i Tercera es portarien els assumptes de matèria civil i penals de judicis de faltes i a la Secció Segona, els assumptes de matèria penal, llevat de les apel·lacions penals de judicis de faltes.

4. L'Arxiu Central de l'Audiència Provincial de Tarragona

Quan el juny del 1996 vam entrar per primera vegada a l'Arxiu de l'Audiència Provincial de Tarragona, la impressió fou considerablement desoladora. Podríem dir que era una petita distorsió del que deien els manuals consultats respecte a les condicions del lloc, i ben diferent si ho comparàvem amb d'altres arxius que ja coneixíem. La situació era tan caòtica que semblava més un dipòsit que un arxiu.

Si revisem la instal·lació, ben poc té a veure amb els requisits necessaris per a un arxiu, però a poc a poc s'ha anat condicionant per a aquest servei. Excepte el pas de canonades i d'altres tubs que condueixen fils d'electricitat i calefacció, s'ha aconseguit tenir un espai apte per a treballar, amb taules i ordinadors, i s'ha augmentat el nombre de metres lineals de prestatgeria.

En primer lloc, tractarem l'estat de la documentació. Part dels expedients s'agrupaven en lligalls, que estaven col·locats i ordenats a les prestatgeries, i una altra part, un volum considerable, era fàcil trobar-la amuntegada i escampada per terra. Lligalls i llibres, uns sobre els altres, confirmaren la situació caòtica en què es trobava l'Arxiu. Quatre taules disperses servien per anar deixant aquells lligalls que s'havien obert per treure algun expedient i allí s'havien quedat, a l'espera que algú els tornés al seu lloc.

Part de la documentació tractada la vam haver de recuperar d'entremig d'aquest desordre. La resta es va localitzar a les oficines judicials, on acumulaven els expedients durant els màxims anys possibles.

La proposta que es va fer fou, primer, la de localitzar les diferents sèries documentals dipositades a l'Arxiu. A més de la documentació judicial administrativa vam trobar l'existència de diversos fons, ja closos, alguns d'ells d'un gran valor històric. El més antic d'ells són els expedients de divorcis de l'època republicana, que malgrat representar el 24% del seu conjunt poden ser una mostra de l'aplicació de la Llei de Divorcis durant aquells anys. Però el fons més important és el del Tribunal Regional de Responsabilitats Polítiques, amb un gran valor per la informació que recull. El nombre d'expedients que han subsistit el pas dels anys és considerable, malgrat que el seu estat de conservació variï segons els casos. Després d'haver sofert alguna inundació i l'escalfament, gairebé directe, dels tubs de la calefacció, podem dir que en conjunt el fons es manté força bé per a consultar-lo, llevat d'alguns casos en què es conserven amb un estat precari i en d'altres casos, els mínims, on és impossible la seva consulta a causa de la fragilitat del paper. En no disposar dels Llibres Registre dels expedients de Responsabilitats Polítiques, no podem quantificar els expedients que falten per a completar el fons.

D'aquesta època trobem, també, la documentació del Tribunal Provincial del Contenciós Administratiu. Amb l'aprovació de la Llei de 13 de setembre de 1888 s'inicia l'aplicació d'una normativa que anirà tenint diverses reformes durant la República. L'any 1941 es dicta un decret on es disposa la tornada a la normativa del Decret-Llei de 8 d'octubre de 1924, però amb la Llei de 27 de desembre de 1956 es preveu la supressió dels tribunals provincials en un termini de 5 anys, la qual es fa efectiva amb l'aprovació de l'Ordre de 17 de gener de 1961. A l'Arxiu Central de l'Audiència Provincial de Tarragona trobem els Llibres de Sentències originals entre els anys 1922 i 1936 i quinze lligalls d'expedients que comprenen els anys del 1931 al 1960.

Per últim, la documentació generada sobre la base de la Llei Penal i Processal de l'Automòbil resta ubicada a l'Arxiu Central. Per una part, els expedients estan en lligalls i col·locats en un mateix sector de l'Arxiu dalt de les prestatgeries. Per altra part, tenim els Llibres Registre i els Llibres de Sentències originals, que presenten una bona conservació.

En relació amb la documentació de la Junta Electoral Provincial de Tarragona, malgrat no ésser documentació pròpiament judicial, a l'Arxiu hi ha dipositades les eleccions del Parlament de Catalunya, de les Corts Generals i del Parlament Europeu. Les legislatures vigents són les úniques que es conserven a l'Arxiu, totes les anteriors han estat transferides a l'Arxiu Històric de Tarragona, prèviament inventariades.

Pel que fa a la documentació judicial, part d'ella històrica, són els expedients tramitats per l'Audiència a partir, sobretot, de la dècada dels anys 40. Anteriorment a aquesta data trobem expedients dispersos d'alguns anys compresos entre el 1920 i el 1939. En general, el fons judicial està bastant complet. Les sèries documentals que s'han classificat a l'Arxiu Central són les següents: Sumaris, Procediments abreujats, Apel·lacions civils, Apel·lacions penals, Apel·lacions penals de judicis de faltes i Procediment del jurat. L'elaboració d'una base de dades ha permès la introducció de la informació bàsica amb diferents conceptes de recerca i, d'aquesta manera, la recuperació de les dades i el seu posterior tractament es pot fer a través dels diferents camps.

Quant a l'acumulació de documentació a les oficines judicials, això suposava un greu problema que es patia a causa de l'estat de deixadesa que presentava l'Arxiu. És evident que, en no existir un arxiu en funcionament, el personal de l'Audiència optés per acumular els màxims anys possibles a les esmentades oficines judicials o a qualsevol altra dependència disponible, abans de baixar-lo a l'Arxiu, on en seria més difícil la recuperació. Amb la implantació del servei de préstec s'inicia un període de canvi, amb l'establiment d'una estreta relació entre el personal de les oficines i el de l'Arxiu i amb l'assentament de les bases per a la implantació d'un sistema arxivístic d'acord amb el de la resta de Catalunya. En aquests anys de treball hem anat comprovant la progressiva transformació en les actituds del personal funcionari, els quals han anat adoptant les noves directrius marcades des de l'Arxiu amb una visió oberta i clarament pràctica. La consciència que s'ha pres és general i això ha implicat la millora en els resultats obtinguts des del començament fins a l'actualitat.

Dins l'espai que ocupa l'Arxiu Central no només hi vam trobar documentació, sinó que també vam trobar dipositades peces de convicció i llibres de temàtica judicial. La situació física d'ambdós a l'Arxiu no s'hauria d'acceptar però, no havent-hi cap tipus de control, qualsevol cosa que pogués molestar a les oficines era traslladada a l'Arxiu.

D'una banda, la solució idònia per a les peces de convicció seria la creació d'un dipòsit propi, tal com existeix al Tribunal Superior de Justícia i Audiència Provincial de Barcelona o als Jutjats d'Instrucció de Barcelona.

Destinar un local per guardar aquests objectes faria guanyar un espai considerable a l'Arxiu de documentació. Però la situació no és aquesta i de moment les peces segueixen baixant i amuntegant-se en qualsevol racó.

D'altra banda, calia donar sortida al volum considerable de llibres, revistes i col·leccions periòdiques dipositades a l'Arxiu. Es va fer una relació de tots els volums i es van enviar a diferents entitats, entre elles la Biblioteca del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, la Biblioteca de la Facultat de Dret de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, etc.

Valorant aquests gairebé tres anys de treball, podem dir que s'ha consolidat un sistema arxivístic, pioner dins l'àmbit judicial a la província de Tarragona, que funciona plenament al servei de les oficines judicials. L'Arxiu també ofereix un servei extern dirigit a investigadors i a altres particulars que necessitin consultar la documentació allí dipositada, prèvia sol·licitud al President de l'Audiència Provincial de Tarragona.

5. Les sèries documentals i els seus llibres registre

El conjunt del fons judicial dipositat a l'Arxiu Central de l'Audiència Provincial de Tarragona es divideix en diferents sèries documentals, amb una clara diferència entre la documentació administrativa i la històrica i tenint en compte la documentació de la Junta Electoral Provincial.

Començarem la nostra anàlisi amb el tractament dels expedients històrics. Hem diferenciat tres fons:

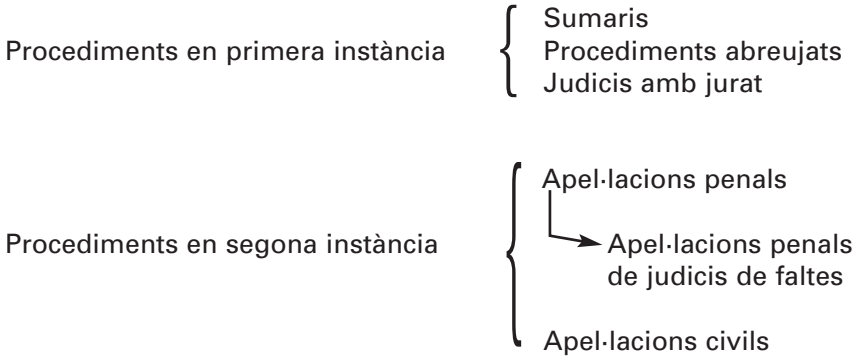
- Tribunal Provincial del Contenciós Administratiu de Tarragona
- Expedients de divorci (Segona República)
- Tribunal Regional de Responsabilitats Polítiques de Barcelona

Dins de cada fons es conserven alguns dels llibres registre i llibres de sentències originals corresponents. En relació amb els expedients de divorci trobem:

- Llibre registre de divorcis (1932-1938)
- Llibre registre de sentències (1932-1937)
- Llibre de sentències (1932-1935)

Del Tribunal Provincial del Contenciós Administratiu només s'han localitzat els llibres de sentències, que abasten el període del 1922 al 1936. I, finalment, del Tribunal Regional de Responsabilitats Polítiques de Barcelona no se n'ha conservat cap, almenys a l'Arxiu Central de l'Audiència Provincial de Tarragona.

Dins l'àmbit de la documentació judicial administrativa la sèrie és el nivell més important en la descripció arxivística. A l'Audiència Provincial es generen les següents sèries documentals:

Cada sèrie documental és tractada amb un model de base de dades unificat. A l'hora de fer el disseny d'aquest model es va tenir en compte el recull de les dades més rellevants de la documentació; així, doncs, la informació que se selecciona de cada expedient és la següent:

– Secció	}	Dades de l'Audiència Provincial
– Núm. de rotlle		
– Any del rotlle		
– Nom del jutjat	}	Dades del jutjat provinent
– Núm. d'expedient		
– Any de l'expedient		
– Sèrie documental		
– Descripció (delicte)		
– Processats o parts del procediment		
– Dipòsit	}	Signatura topogràfica
– Mòdul		
– Bloc		
– Prestatge		
– Signatura		
– Observacions		

Amb totes aquestes dades es pot fer una recerca exhaustiva i completa, igual que la informació que es conserva, la qual dóna la possibilitat d'obtenir totes les dades principals sense haver de consultar l'expedient.

Paral·lelament a la tramitació de l'expedient, tenim els llibres registre, on queda anotat el procés que segueix cada unitat documental des de la seva incoació fins a la seva execució.

Els **llibres registre**, en l'àmbit de la Justícia, són instruments de treball que ajuden en la vigilància del desenvolupament dels procediments i, alhora, proporcionen un altre tipus d'informació diferent de la que

podem trobar als expedients, ja que ens indiquen diversos aspectes i moments en què es troben els assumptes.

A totes les secretaries, ja sigui de les seccions de les audiències provincials com de qualsevol altre òrgan judicial, està reglamentat que s'han de portar una sèrie de llibres registre que facilitin tant el control com la recuperació de la informació de cadascun dels expedients o causes que es tramiten en els diferents òrgans judicials.

Mitjançant aquest tipus de llibres podem seguir perfectament les passes que donen i que han donat els expedients, així com tota aquella informació d'interès referent al procediment i a l'encausat o encausats en el mateix.

A l'Arxiu Central de l'Audiència Provincial de Tarragona es troben els llibres registre, no des del mateix moment en què van començar a funcionar com a tal amb el RD de 16 de juliol de 1892, però sí des de principis del segle XX d'aquest segle i fins a l'actualitat. Això ens va permetre observar que les tipologies no havien variat en excés amb el transcurs dels anys, encara que existissin llibres registre que apareixien en un moment molt precís, el qual sempre venia justificat per una reforma procedimental de la LECr, com fou el cas de la Llei Penal i Processal de l'Automòbil, o bé llibres que deixaven de portar-se perquè les necessitats del moment ja no ho requerien, i també llibres que s'obrien quan per exemple s'ampliaren les competències civils a les audiències provincials l'any 1968, o bé els llibres registre de Repartiment quan l'Audiència Provincial de Tarragona va ser dotada d'una segona secció l'any 1990, amb el RD 73/90.

Tots els llibres registre que amb caràcter general han de portar els secretaris judicials estan recollits en diferents decrets i ordres que s'han anat publicant al llarg del temps, però ja l'art. 484 de la LOPJ de 1870 ordenava la publicació d'una disposició reglamentària que indiqués els llibres i les condicions dels mateixos que devien portar els esmentats secretaris, en els quals ens hem basat per analitzar cadascuna de les tipologies registrals que durant el període 1962-1992 s'han portat a l'Audiència Provincial de Tarragona:

- Reial Ordre Circular de 8 de març de 1909
- Decret de 8 d'abril de 1933
- Decret de 26 de desembre de 1947
- Ordre de 14 de novembre de 1967
- Decret de 2 de maig de 1968
- Reial Decret de 29 d'abril de 1988. Reglament Orgànic dels Secretaris Judicials

És important destacar que en tots els llibres registre han de constar una sèrie de formalitats perquè estiguin completament conformes al que es disposa en els decrets i ordres abans citats i per sistematitzar una sèrie de regularitats que presideixen tots els actes de l'Administració de Justícia.

El primer i més important seria destacar que tots els llibres registre estan sota el control del Secretari, malgrat que sigui el mateix personal de cadascuna de les seccions el qui s'encarregui de complimentar-los, atès que és el qui procedeix a la seva obertura i al seu tancament.

Sempre han d'estar encapçalats mitjançant una diligència d'obertura en la qual ha de constar el motiu pel qual s'obre el llibre, és a dir, a quin tipus de registre es destinarà, i la data d'inici. Aquesta diligència l'estén el Secretari amb el vistiplau del President i en ella han d'aparèixer les signatures del President i del mateix Secretari, així com els segells corresponents, el de la Secció en concret i el de la Secretaria. Cadascun dels folis, que normalment es numeren correlativament, han d'estar rubricats pel president i amb el segell propi del Tribunal corresponent.

Els llibres serveixen per a diferents anys i la numeració dels assentaments que es registren ha de ser correlativa, sense deixar entre ells espais en blanc que poden provocar confusions; a més, si es dona el cas que en un dels assentaments es produeix un error, aquest s'ha de solucionar mitjançant un nou assentament. En acabar l'any i començar l'altre, la numeració dels assentaments es torna a iniciar de nou de manera correlativa encara que trobem algunes excepcions, com el Llibre Registre d'Executòries, en què el nombre de les executòries és correlatiu per a tots els anys que abasta un llibre.

En teoria, aquestes dades haurien de ser comunes a tots els llibres, atès que així està establert en els diferents decrets ja esmentats, però a la pràctica no tots els registres disposen correctament d'aquestes formalitats, ja que alguns simplement tenen correlatius els assentaments sense més i, en canvi, trobem altres llibres que disposen de dades que no apareixen esmentades en cap dels decrets, com és el cas de les diligències de tancament, encara que siguin pocs, perquè és freqüent una diligència de tancament que alhora serveixi d'obertura de l'any següent en alguns dels anys que comprèn el llibre.

Cal destacar que encara que estiguin decretats una sèrie de llibres registre que amb caràcter general s'han de portar a les secretaries de les audiències provincials, existeix la possibilitat que els secretaris portin, amb caràcter facultatiu, tota una sèrie de llibres auxiliars que considerin necessaris per al millor funcionament de les secretaries. D'aquí es desprèn la disparitat de llibres entre les 34 audiències provincials existents a l'actualitat, i fins i tot els diferents camps que en cada un d'ells s'han de complimentar. Com a mostra s'han comparat les plantilles dels llibres registre d'aquelles tipologies existents a l'Audiència Provincial de Tarragona amb les que es trobàvem a l'Audiència Provincial de Barcelona. S'ha comprovat que un llibre que s'obria amb una mateixa finalitat a ambdues audiències, la seva plantilla era de vegades molt diferent. El mateix va succeir a l'Audiència Provincial de Tarragona en comparar els llibres registre de la Secció Primera amb els de la Segona.

Per tant és evident que encara que es decreti la tipologia general dels llibres registre, el format i la plantilla van a criteri del Secretari de cada

òrgan judicial, per tant seria convenient, per unificar els criteris de totes les audiències provincials, una reglamentació com la que es va fer l'any 1933, amb l'aprovació del Decret de 8 d'abril, el qual especificava, llibre per llibre, les caselles necessàries on anotar les dades imprescindibles, per fixar i uniformitzar els llibres registre normalitzant el seu ús a totes les audiències provincials.

Per últim i referent a les plantilles, cal destacar que no sempre es complimenten en la seva totalitat, ja que moltes vegades trobem caselles en blanc a gairebé tots els llibres i són molt pocs els que estan completament plens.

La utilitat dels llibres registre no es limita exclusivament al període en què l'expedient està viu, moment en el qual són de gran ajut per a recupear la informació en diverses fases de la seva tramitació i del procediment, així com per a realitzar una vigilància de tots els assumptes, sinó que també són material imprescindible per a confeccionar les estadístiques que periòdicament es porten a terme sobre els assumptes tramitats a l'Audiència.

Cal tenir en compte la importància que suposa el fet que els llibres registre estiguin complimentats en la seva totalitat i correctament, atès que amb el pas dels anys ens permetrà reconstruir fons que es troben desordenats i en mal estat perquè, en comparar els llibres amb els expedients, ens facilitarà una informació que per diferents circumstàncies s'hagi pogut extraviar, com és el cas de noms de persones, els números dels expedients, etc., i fins i tot saber l'existència d'expedients que hagin desaparegut per un motiu o un altre.

Per tant, podem dir que paral·lelament a la formació dels expedients es van inscrivint els assentaments en els llibres corresponents, d'aquí que, igual que els assumptes, els podem classificar en dues jurisdiccions: civil i penal, atès que cadascuna de les jurisdiccions té els seus propis llibres, fidel reflex dels assumptes que per elles es tramiten.

A part dels llibres registre, que podríem dir que estan relacionats directament amb els assumptes, hi ha una sèrie de llibres que són propis de secretaria, per la qual cosa vam considerar interessant de relacionar-los en un altre apartat.

També farem referència a altres tipus de llibres, que sense ser de registre són d'un gran interès, els **llibres de sentències**, en els quals es recullen totes les resolucions originals (sentències i actes) dictades en els diferents assumptes una vegada que es declara la seva fermesa. Les sentències s'enquadernen anualment fent distinció per procediments, i en els llibres les trobem ordenades cronològicament, de gener a desembre, i amb un número correlatiu de registre.

Totes les sentències han d'estar signades pels tres magistrats de la secció en la qual s'hagin dictat, i amb la publicació i la signatura del secretari, llevat de les sentències de les apel·lacions penals de judicis de faltes, atès que aquests assumptes els porten tribunals unipersonals, d'aquí que únicament sigui necessària la signatura del magistrat que hagi estat ponent.

De vegades, a les sentències s'adjunten vots particulars dels magistrats que així ho han cregut convenient. En aquest cas, al vot ha de constar la firma del magistrat i la del secretari; igualment podem trobar actes aclaratoris d'alguna part de la sentència, els quals també han de disposar de les signatures dels magistrats i del Secretari.

A continuació relacionem totes les tipologies documentals de llibres registre i de sentències existents a l'Audiència Provincial de Tarragona.

Relació de llibres registre i de sentències

1. Jurisdicció penal

- Ll. R. Anotació de Peces de Convicció
- Ll. R. Apel·lacions Penals
- Ll. R. Apel·lacions Penals de Judicis de Faltes
- Ll. R. Obertura de Judicis Orals
- Ll. R. Actes Definitius
- Ll. R. Actes Penals
- Ll. R. Cancel·lació de nota penal
- Ll. R. Condemnes Condicionals i Residència de Reus
- Ll. R. Coneixements
- Ll. R. Executòries
- Ll. R. Exhorts
- Ll. R. Expedients d'Indult
- Ll. R. General de Causes
- Ll. R. General de Penats
- Ll. R. Índex de les Parts d'Incoació
- Ll. R. Peces de Convicció
- Ll. R. Presos
- Ll. R. Procediments Abreujats
- Ll. R. Processats
- Ll. R. Processats Rebels
- Ll. R. Recursos de Queixa
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions Assumptes Penals Varis
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions Penals de Judicis de Faltes
- Ll. R. Repartiment Ponències Apel·lacions Penals
- Ll. R. Sentències Apel·lacions Penals
- Ll. R. Sentències Apel·lacions Penals de Judicis de Faltes
- Ll. R. Sentències Sumaris
- Ll. R. Sentències Sumaris i Procediments Abreujats
- Ll. R. Torn d'Ofici d'Advocats
- Ll. R. Torn d'Ofici de Procuradors
- Ll. R. Visites de Presons
- Ll. Sentències Apel·lacions Penals

- Ll. Sentències Apel·lacions Penals de Judicis de Faltes
- Ll. Sentències Sumaris
- Ll. Sentències Sumaris i Procediments Abreujats

1.1 Llibres Registre de la Llei de l'Automòbil

- Ll. R. Acusats Rebels
- Ll. R. Coneixements
- Ll. R. Executòries
- Ll. R. General de Causes
- Ll. R. Inculpats en Diligències Preparatòries
- Ll. R. Sentències
- Ll. R. Sentències Apel·lacions Tribunal Unipersonal
- Ll. Sentències
- Ll. Sentències Apel·lacions

2. Jurisdicció Civil

- Ll. R. Apel·lacions Civils
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis d'Arrendaments Rústics
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis d'Arrendaments Urbans
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis d'Arrendaments Urbans i Rústics, Incidents i Pobresa
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis d'Assumptes Matrimonials
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis de Cognició, Verbals, Desnonaments, Recursos de Queixa, Interdictes, Executius, Art. 41 Llei Hipotecària, Arrendaments Rústics i Arrendaments Urbans i Retractes
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis de Jurisdicció Voluntària
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis de Major Quantia
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis de Menor Quantia
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis Executius
- Ll. R. Apel·lacions de Judicis Universals, Concursos i Fallides
- Ll. R. Apel·lacions Sense Vista Col·legiat dels Judicis: Cognició, Arrendaments Urbans i Rústics
- Ll. R. Apel·lacions Sense Vista Unipersonals dels Judicis: Desnonaments, Dret a Ratificació, Verbals de Circulació i Verbals entre les quanties de 8.000 a 80.000 ptes.
- Ll. R. "Apostilla de La Haya", de 5 d'octubre de 1961
- Ll. R. Autos Civils
- Ll. R. Coneixements
- Ll. R. Entregues Autos Civils als Procuradors
- Ll. R. Exhorts
- Ll. R. Exhorts Civils
- Ll. R. Exhorts i Suplicatoris de Jutjats

- Ll. R. Repartiment Apel·lacions Assumptes Civils Varis
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions de Judicis d'Arrendaments Rústics
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions de Judicis d'Arrendaments Urbans
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions de Judicis d'Assumptes Matrimonials
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions de Judicis de Jurisdicció Voluntària
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions de Judicis de Major Quantia
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions de Judicis de Menor Quantia
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions de Judicis Universals, Concursos i Fallides
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions Penals de Judicis de Faltes
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions Sense Vista Col·legiat dels Judicis: Cognició, Arrendaments Rústics i Urbans
- Ll. R. Repartiment Apel·lacions Sense Vista Unipersonals dels Judicis: Desnonaments, Dret a Ratificació, Verbals de Circulació i Verbals compresos entre les 8.000 i les 80.000 ptes.
- Ll. R. Repartiment Exhorts i Suplicatoris
- Ll. R. Repartiment de Ponències Apel·lacions Civils
- Ll. R. Repartiment de Ponències de Judicis de l'art. 131 Llei Hipotecària
- Ll. R. Repartiment de Ponències de Judicis de Cognició
- Ll. R. Repartiment de Ponències de Judicis de Desnonaments
- Ll. R. Repartiment de Ponències de Judicis d'Executius
- Ll. R. Repartiment de Ponències de Judicis de Família
- Ll. R. Repartiment de Ponències de Judicis d'Incidents
- Ll. R. Repartiment de Ponències de Judicis de Jurisdicció Voluntària, Queixes, Interdictes, Art. 41 Llei Hipotecària i Competències
- Ll. R. Repartiment de Ponències de Judicis de Major i Menor Quantia
- Ll. R. Repartiment de Ponències de Judicis Verbals
- Ll. R. Sentències Apel·lacions Civils
- Ll. Sentències Apel·lacions Civils

3. Secretaria

- Ll. R. Assistències
- Ll. R. Circulars
- Ll. R. Conferències Interurbanes
- Ll. R. Dipòsits o Consignacions
- Ll. R. Moviment del Compte Provisional de Consignacions

Bibliografia

- *Actas de las VI Jornadas de Archivos aragoneses*. Zaragoza: Diputación General de Aragón, Departamento de Educación y Cultura, 1996.
- ALMAGRO NOSETE, J.; TOMÉ PAULE, J. *Instituciones de Derecho Procesal. Proceso Penal*. Madrid: Trivium, 1994.
- BLESÀ, Pilar. "L'inventari dels expedients del Tribunal Regional de Responsabilitats Polítiques de Barcelona (1939-1942)". *Revista ARXIUS*. Butlletí del Servei d'Arxius, Barcelona, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1995, número 5.
- BORRÁS, Alegria; BOUZA, Núria. *Legislación básica de Derecho Internacional Privado español*. Barcelona: Signo, S. A., 1990.
- CABALLERO BONALD, Rafael. "«Exposición de Motivos» de una Ley centenaria". *Revista del Poder Judicial*, nº 4 (Septiembre de 1982).
- *Código Penal*. 7a edició. Madrid: Tecnos, 1990.
- CRUZ MUNDET, José Ramón. *Manual de Archivística*. Madrid: Pirámide, S. A., 1996.
- *Diccionari Jurídic Català*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986.
- DURAN CAÑAMERES, Fèlix. *Els arxius judicials a Catalunya*. Barcelona: Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, 1993.
- "El perquè del naixement de l'anomenat judici ràpid". *Studia Iurídica 11: El procés penal*. Centre d'Estudis Jurídics i Formació especialitzada, Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, juny 1995.
- "El procés penal. Dos anys de judicis ràpids". *Studia Iurídica 11: El procés penal*. Centre d'Estudis Jurídics i Formació especialitzada, Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, juny 1995.
- *Enjuiciamiento Criminal*. Madrid: Civitas, 1986.
- ESCUSOL BARRA, Eladio. *Manual de Derecho Procesal-Penal*. Madrid: Colex, 1993.
- *Gestión automatizada en el ámbito de la Justicia*. Barcelona: Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, 1983.
- GÓMEZ COLOMER, Juan Luis. *El Proceso Penal español para no Juristas*. Valencia: Tirant lo Blanch, 1993.
- *Gran Diccionario Jurídico de Vecchi*. Barcelona: Editorial de Vecchi, S. A., 1991 (Colección Legal de Vecchi).
- HEREDIA HERRERA, Antonia. *Archivística General. Teoría y práctica*. 7a edició. Sevilla: Excma. Diputación Provincial de Sevilla, 1995.
- *Ley de Enjuiciamiento Civil y Leyes complementarias*. 6a edició. Madrid: Colex, 1992.
- *Ley de Enjuiciamiento Criminal*. 6a edició. Madrid: Tecnos, 1990.
- LÓPEZ-MUÑOZ GOÑI, Miguel. *Derecho y Técnica de la Circulación*. Madrid: Gesta, 1964.
- LÓPEZ-MUÑOZ GOÑI, Miguel. "Jurisprudencia sobre la nueva Ley del Automóvil". *Revista de Derecho Judicial*, Madrid, 1965.
- MÁRQUEZ, Ricarda. "Els arxius de l'Administració de Justícia". *Els arxius: l'experiència catalana*, Barcelona, Associació d'Arxivers de Catalunya, 1995.
- PERA VERDAGUER, Francisco. *La Ley del Automóvil*. Barcelona: Bosch, 1965.

- PIQUÉ VIDAL, Juan, et al. *El Proceso Penal práctico*. 3a edició. Madrid: La Ley-Actualidad, 1997.
- RAMÍREZ OROZCO, A. *Boletín de Información y Jurisprudencia*, Madrid, 1888, nº 83.
- RAMOS MÉNDEZ, Francisco. *El Proceso Penal. Lectura Constitucional*. 3a edició. Barcelona: Bosch, 1993.
- RAMOS, Francisco. *Derecho Procesal Civil*. 3a edició. Barcelona: Bosch, 1986.
- *Repertorio Cronológico de Legislación*. Ed. Aranzadi, 1939.
- *Sil·labus Processal Civil i Formularis*. Barcelona: Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, 1984.
- *Textos Constitucionales*. Cátedra de Derecho Político de la Facultad de Derecho de la Universidad de Barcelona. Barcelona: Signo, S. A., 1982.
- *Vocabulari bàsic per als Jutjats*. Barcelona: Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, 1991.
- *Vocabulari jurídic. Castellà-Català, Català-Castellà*. 2a edició. Barcelona: Pòrtic, 1980.

Fonts consultades

- ARXIU DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA (ATSJC)
 - Dossier de documentació sobre les audiències provincials de Catalunya
 - Memòria de l'Il·lm. Sr. Don Manuel Miró i Esplugas
- ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL DE TARRAGONA (AHMT)
 - Carpeta sense signatura catalogràfica sobre l'Audiència Provincial de Tarragona
 - Actes Municipals: anys 1882-1892
- ARXIU AUDIÈNCIA PROVINCIAL DE TARRAGONA (AAPT)
 - Circulars entre institucions oficials de Tarragona referents a l'edifici de l'Audiència Provincial de Tarragona
 - Carpeta amb documentació sobre el funcionament de l'Audiència
- Hemeroteca "Caixa Tarragona"
 - BOE (1939-1992)
 - Gaceta de Madrid (1882-1937)
- Base de Dades Aranzadi
 - Jurisprudència
 - Legislació

Notes

- 1 *L'Arxiu de l'Audiència Provincial de Tarragona: estudi i descripció de la seva documentació judicial (1962-1992)*. La direcció del treball anà a càrrec de la Sra. Fabiola Zuleta Alejandro, responsable de l'Arxiu General del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- 2 *Ley de Enjuiciamiento Criminal*. 6a ed. Madrid: Tecnos, 1990.
- 3 ALMAGRO NOSETE, J.; TOMÉ PAULE, J. *Instituciones de Derecho Procesal. Proceso Penal*. Madrid: Trivium, 1944.
- 4 "Art. 779". *Ley de Enjuiciamiento Criminal*. 6a ed. Madrid: Tecnos, 1990.
- 5 "Sentència 145/1988 del Tribunal Constitucional". *Base de dades Aranzadi -Jurisprudència-*.
- 6 RAMOS MÉNDEZ, Francisco. *El Proceso Penal. Lectura Constitucional*. 3a edició. Barcelona: Bosch, 1993, pàg. 46.
- 7 "Circular 1/1989 de 8 de març de la Fiscalia de l'Estat". *Boletín de Información del Ministerio de Justicia*, núm. 1.522 (supl.), 25 de març de 1989.
- 8 "El perquè del naixement de l'anomenat «judici ràpid»". *Studia Iurídica 11: El procés penal*, pàg. 37.
- 9 "El procés penal. Dos anys de judicis ràpids". *Studia Iurídica 11: El procés penal*, pàg.51.
- 10 "Art. 14". *Ley de Enjuiciamiento Criminal*. 6a ed. Madrid: Tecnos, 1990.
- 11 PIQUÉ VIDAL, Juan, et al. *El Proceso Penal práctico*. Madrid: La Ley-Actualidad, 1997.
- 12 "Acuerdo 18 de Mayo de 1990, del Consejo General del Poder Judicial". *BOE*, núm. 159, 4 de juliol de 1990.
- 13 "Art. 1, Ley 122/1962, 24 de diciembre. Ley Penal y Procesal del Automóvil". *BOE*, núm. 310, 27 de desembre de 1962.
- 14 PERA VERDAGUER, Francisco. *La Ley del Automóvil*. Barcelona, 1965, pàg. 11.
- 15 "Acuerdo del Consejo General del Poder Judicial, de 18 de Mayo de 1990". *BOE*, núm. 159, 4 de juliol de 1990.

Resumen

El artículo pretende dar a conocer la documentación judicial, en especial la que se genera y tramita en las audiencias. Tras realizar un análisis de los procedimientos penales y civiles tramitados en las audiencias provinciales, acompañado de su definición y evolución histórica, se hace referencia a sus antecedentes jurisdiccionales, haciendo mención expresa de los cambios que se han ido produciendo a lo largo de los años en la Audiencia Provincial de Tarragona. La creación del Archivo Central de dicha audiencia y el tratamiento archivístico que se aplica a sus series documentales ponen el punto final a este artículo.

Résumé

L'article se propose de présenter la documentation judiciaire, notamment celle qui est produite et traitée durant les audiences. Après une analyse des procédures pénales et civiles instruites dans les cours provinciales, assortie de leur définition et évolution historique, l'auteur fait référence à leurs antécédents juridictionnels, s'arrêtant notamment sur les changements progressifs qui se sont produits au fil des années à l'Audience provinciale de Tarragone. Un exposé relatif à la création des archives centrales de ce tribunal et au traitement réservé à ses séries documentaires conclut cet article.

Summary

The article aims to provide a description of legal documentation, particularly the type which is produced and processed in high courts. After analysing the criminal and civil proceedings conducted in the provincial courts, including their definition and historical evolution, reference is made to their jurisdictional background, with specific mention of the progressive changes which have occurred over the years in the Provincial Court of Tarragona. The creation of the Central Archive of this court and the archivistic treatment applied to its documentary series conclude this article.